

PRZEGŁĄD BIBLIOGRAFICZNY

BUDOWNICTWA OKRĘTOWEGO I MORSKIEGO ORAZ EKONOMIKI TRANSPORTU MORSKIEGO

OPRACOWANY PRZEZ OŚRODEK DOKUMENTACJI MORSKIEGO INSTYTUTU TECHNICZNEGO
DODATEK DO MIESIĘCZNIKA „TECHNIKA I GOSPODARKA MORSKA“

Rok II	Gdańsk — Wrzesień 1951 r.	Nr. 9
--------	---------------------------	-------

Gwiazdką obok porządkowych liczb artykułów oznaczone są publikacje, znajdujące się w bibliotece Morskiego Instytutu Technicznego; dwiema gwiazdkami — tłumaczenia publikacji, wykonane przez MIT.

BUDOWNICTWO OKRĘTOWE I MORSKIE

DZIAŁ ŻEGLUGI

Przemysł okrętowy, pomocniczy i rozbudowa stoczni

- 201* 629.128.1 C3-9.51
Optyczny system trasowania. „An optical plate marking-off system“. Mar. Eng. a. Nav. Arch., London, mies., t. 73, Nr 885, grud. 50, s. 515, 25 × 18 cm, 6 str., 3 fot., 1 rys. — Dalsze wiadomości o znanym niemieckim wynalazku optycznego trasowania. Model urządzenia wystawiony w Salon Nautique w Paryżu w 1950 r. Zastosowany w stocznjach Götaverken i Chantiers et Ateliers de St. Nazaire, Penhoët. Zalety urządzenia. Opis konstrukcji oraz zastosowania urządzenia.

- 202** 331.87 : 629.128.1 C3-9.51
Rozenbljum E.: O zastosowaniu metody inż. F. Kowalewa w zakładach budowy i naprawy statków. „O primienienii metoda inženiera F. Kowalewa na sudostroitelnykh i sudoriemontnykh predpriyatiyach“. Morsk. Flot, Moskwa, mies., Nr 3, marz. 51, s. 21, 25 × 17 cm, 9 str., 5 tab. — Opis analizy elementów i cykli pracy przodujących stachanowców, dokonanej na stoczni im. A. Marty w Odessie, celem przekazania stosowanych metod pozostałym robotnikom. Analiza przeprowadzona na zasadzie podziału procesów wytwórczych na grupy, wymagające zastosowania odrębnych metod analizy. Etapy: wybór prac typowych, przygotowanie doświadczenia, fotografowanie, chronometraż itd. Tabele porównawcze, korektura procesu i wyników, racjonalizacja, organizowanie stachanowskich szkół, instruktaż personelu. Konkretnie przykłady opracowania badań dla poszczególnych grup. Przykłady wnioskowań. Ogromne możliwości na przyszłość.

- 203* 629.128.2 C3-9.51
Wodowanie na kulach stalowych. „Stapellauf auf Stahlkugeln“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 88, Nr 10, marz. 51, s. 392, 30 × 21 cm, 0,5 str., 3 fot., 1 rys. — Opis wodowania na kulach stalowych ilustrowany szkicem sań i płóz. Ø kul 90 mm, stwierdzony współczynnik tarcia 0,025. Charakterystyczne wartości dla wodowania na kulach dla statków 18000 tdw. i 8870 tdw.

Typy i eksploatacja techniczna okrętów

- 204* 629.124.2 C3-9.51
Osmołowski A. K.: Holowniki morskie i portowe. „Morskiye i portovoye buksiry“. Wyd. 1, 1948 Morskoj Transport, D., 22 × 15 cm, 291 str., 5 fot., 125 rys., 84 tab. — Ogólna praktyka projektowania holowników; podane wskazówki metodyczne dla wszystkich zagadnień, związanych z projektowaniem i eksploatacją holowników różnego typu i konstrukcji. Podana duża ilość materiałów do wykorzystania.

- 205* 629.1-472 C3-9.51
Rothhardt A.: Parowiec rybacki „Heinrich Ihde“. „Fischdampfer „Heinrich Ihde“, Hansa, Hamburg, tyg., t. 88, Nr 14, kw. 51, s. 502, 30 × 21 cm, 0,5 str. — Opis przebudowanego statku — rozplanowanie pomieszczeń i ładowni. Maszyna o potrójnej eksploatacji z turbiną odłotową o mocy N = 950 KM i n = 120 obr./min, v = 13 węzłów. Omówiono oszczędności osiągnięte przez turbinę odłotową. Wymiary statku L = 58,18 m, B = 8,40 m, H = 5,10 m.

- 206* 629.1-445.62 C3-9.51
Schröder P.: Rozważania nad rozwojem łodzi zbiornikowych. „Eine Betrachtung über die Entwicklung der Tankboote“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 88, Nr 10, marz. 51, s. 390, 30 × 21 cm, 1 str., 1 rys. — Przyczyny rozwoju małych zbiornikowców. Opis i rysunek jednego z typów. L = 25,4 m, B = 5,0 m, H = 2,1 m, T = 1,8 m, nośność = 110 t. Napęd: 4 cylindry, silnik Diesel'a o mocy N = 120 KMe przy n = 450 obr./min.

- 207* 629.124.72 C3-9.51
Sukces lugro-trawlera. Cechy całkowicie spawanego okrętu „St. Luke“. „Success of the drifter-trawler. Features of the „St. Luke“, an all-welded vessel“. Fish. News, London, tyg., t. 38, Nr 1943, lip. 50, s. 12, 29 × 20 cm, 2/3 str., 1 fot. — Zalety lugro-trawlerów. Nowe zamówienia na te jednostki. Przykład — motorowiec „St. Luke“ — długość całkowita 28,5 m. Konstrukcja całkowicie spawana i budowa prefabrykacyjna. Szczegóły wyposażenia wewnętrzznego. Model badany w National Physical Laboratory.

Teoria okrętu i badania modelowe

208 629.12.075 C3-9.51

- Bogdanow B. inż.: „O myszkowaniu“ („chodzeniu na holu“) i sterowności pełnomorskich barek. „O ryskliwości i upravljemosti morskich barz“. Morsk. Flot, Moskwa, mies. Nr 2, luty 51, s. 15, 25 × 17 cm, 10 str., 2 rys., 4 wykr., 3 tab. — Nawiazanie do art. w Morsk. Flot nr 4 z 1950 r. Srodki doraźne przeciwko „myszkowaniu“ są zazwyczaj nieskuteczne. Największy wpływ na zmniejszenie „myszkowania“ mają cechy hydromechaniczne kadłuba oraz wzajemny układ punktów zaczepienia sił: holowania, bocznego oporu wody, ciężkości statku. Analiza cech hydromechanicznych oraz wpływu rozkładu sił zilustrowana tabelami, rysunkami i wykresami.

209* 532 : 629.12 C3-9.51

- Gedamke: **Praktyczne badania nad wpływem głębokości wody na szybkość okrętu.** „Praktische Untersuchungen über den Einfluss der Wassertiefe auf die Schiffsgeschwindigkeit“. Hansa, 4 str., 3 fot., 7 wykr. — Wyniki badań przeprowadzonych na statkach o wymiarach: L = 73 m, B = 8,8 m, T = 2,3 m, $\delta = 0,58$, nad wpływem głębokości wody na szybkość statku przy różnym stopniu jego załadowania. Podano wykres umożliwiający określenie wymaganej liczby obrotów maszyny dla osiągnięcia żądanej prędkości przy różnej głębokości wody i różnym stanie załadowania. Dyskusja otrzymanych wyników badań i wnioski.

210* 629.128.001.5 C3-9.51

- Łukaszewicz A., Pernik A., Flisow G.: **Teoria okrętu.** „Teoria korabla“. Wyd. 1, 1950, Sudpromgiz, D., 22 × 15 cm, 446 str., 281 rys., 43 tab. — Podręcznik obejmujący całość teorii okrętu, tzn. statykę i dynamikę — w zakresie potrzeb tych specjalności, dla których teoria okrętu nie jest podstawową nauką. Ujęcie przedmiotu jest encyklopedyczne, lecz bez odstępów od ścisłości naukowej.

211* 532 : 629.12 C3-9.51

- Pomiar oporu kadłuba. Próby w skali naturalnej przeprowadzone przez „British Shipbuilding Research Association“ na statku odrzutowym „Lucy Ashton“. „The measurement of hull resistance. Full-scale tests by the „British Shipbuilding Research Association“ on the jet-propeller vessel „Lucy Ashton“. Mot. Ship., London, mies., t. 31, Nr 368, wrzes. 50, s. 201, 30 × 22 cm, 1 str., 3 fot. — „Lucy Ashton“ — bocznokołowiec przerobiony na napęd odrzutowy, z silnikami lotniczymi na pokładzie. Cel — porównanie prób modelowych z rzeczywistymi. Całkowity nacisk dostarczony przez reakcję silników, przenoszony na pokład przez cylinder hydrauliczny. Ciśnienia w cylindrach są miarą oporu statku. Uwzględniono wpływ obrastania i części wystających. Przeprowadzono badania grubości warstwy granicznej.

212* 629.12.037.1 C3-9.51

- Troost L.: **Serie prób w otwartej wodzie ze śrubami o nowoczesnych kształtach.** „Open-water test series with modern propeller forms“. Shipbuilder, London, mies., t. 58, Nr 511, kw. 51, s. 282, 24 × 18 cm, 8 str., 4 rys., 10 wykr., 1 tab. — Wyniki badań modelowych w Wageningen. Dane dla śrub 2, 3, 4, 5-skrzydłowych. Podane wykresy dla obliczania śrub w układzie „delta-Bu“. Omówione wykresy w nowym układzie stosowanym w lotnictwie: „miu-delta“. Miary metryczne. Duże ułatwienia obliczeń. Współczynniki bezwymiarowe. Śruby 2-skrzydłowe — dla żaglowców. Śruby 5-skrzydłowe w wypadku ograniczenia średnicy. Zamieszczono wykresy „optymalne średnice i sprawności w zależności od liczby skrzydeł“.

Budowa okrętów, maszyn i wyposażenie

213* 621.173 : 629.12 C3-9.51

- Bauer G.: **Wyższe przegrzewanie przy kotłach okrętowych.** „Höhere Überhitzung bei Schiffskesseln“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 88, Nr 15, kw. 51, s. 521, 30 × 21 cm, 1 str. — Podano przykłady stosowania pary silnie przegrzanej, aż do temp. 546°C. Zużycie paliwa (oleju) 0,223 kg/KMh.

Dorey S. V.: **Rury kotłowe i wały śrubowe**. „Boiler tubes and marine shafting”. Mar. Eng. a. Nav. Arch., London, mies., t. 73, Nr 885, grud. 50, s. 507, 25 × 18 cm, 5 str., 3 tab., 5 poz. bibl. — Warunki pracy. Najczęstsze uszkodzenia urządzeń kotłowych oraz spawanych połączeń kotłowych. Zagadnienie histerezy elastycznej i właściwości technologicznych wałów korbowych i śrubowych przy silnikach spalinowych.

215

681.2

C3-9.51

Gusielszczikow M. prof.: **Przyspieszony sposób określania odporności na erozję stopów dla śrub napędowych**. „Uskorieńnyj metod otbora iznosostojkich spławow dla griebnych wintow”. Morsk. Flot, Moskwa, mies., Nr 9, wrzes. 49, s. 17, 25 × 17 cm, 1 str. — Opis prostego aparatu do określania odporności na erozję materiałów dla śrub napędowych. Wibrator wprawia w ruch drgający płytkę badanego metalu, której górny koniec sięga powierzchni wody. Wskutek powstającego rozrzedzenia następuje erozja. Czas badania ok. 3 godzin.

216*

669.715 : 629.12.011

C3-9.51

Holt: **Porównawcze doświadczenia modelowe z nadbudówkami ze stopów aluminium i stalowych**. „Structural model tests comparing aluminium-alloy and steel superstructures”. Mar. Eng. a. Ship Rev., Philadelphia, mies., t. 55, Nr 3, marz. 50, s. 58, 29 × 21 cm., 3,5 str., 2 wykr., 2 tab. — Właściwości aluminium, zezwalające na duże oszczędności ciężaru nadbudówek oraz ciężaru balastu statku; możliwość zwiększenia uzbrojenia w czasie wojny. Doświadczalne badania rozkładu sił w okrętowych konstrukcjach mieszanych w Aluminium Research Laboratories. Opis modeli. Tabele porównawcze naprężeń wyliczonych i zmierzonych. Rezultaty badań modeli wykonanych z elementów o tej samej grubości co normalne stalowe oraz grubszych o 33 proc. Omówienie. Wnioski.

217*

629.12.011.26

C3-9.51

Lewis E. V.: **Aluminium dla nadbudówek**. „Aluminium for ship superstructures”. Mar. Eng. a. Ship. Rev., Philadelphia, mies., t. 55, Nr 3, marz. 50, s. 52, 29 × 21 cm, 5 str., 2 rys., 1 wykr.; 1 tab. — Warunki opłacalności budowy statków z aluminium. Projektowanie nadbudówek. Metody. Zależności od naprężeń. Właściwości stopów aluminium. Problemy projektowania statków konstrukcji mieszanej stalowo-aluminiowej. Sposoby obliczania. Przykład konstrukcji statku „America”. Wariant stalowy i stalowo-aluminiowy. Analiza oszczędności. Koszt wykonawstwa. Korzyści. Ochrona przed korozją.

218*

629.12.03

C3-9.51

Projektowany statek o napędzie atomowym. „A projected atomic ship”. Mot. Ship, London, mies. t. 31, Nr 369, paźdz., list. grudz. 50, s. 258, 30 × 22 cm, 0,5 str., 1 rys. — Projekt zastosowania energii atomowej do napędu statków. Źródło ciepła stanowi stos atomowy. Maszynę napędową stanowi turbina gazowa, pracująca w obiegu zamkniętym. Czynnikiem pracującym: powietrze lub hel. Wymiennik ciepła dla mocy 1000 KW będzie zajmować 0,7 — 1 m³.

DZIAŁ PORTÓW

Budownictwo morskie i pogłębiarstwo

219*

626.131.6

C3-9.51

Jewdokimow P. D., Koncedalow A. I.: **Refulowanie tam ziemnych metodą poprzecznej selekcji**. „Namyw ziemlanych plotin mletodom popieriecznoj klassifikacii”. Gidrotechn. Stroit., Moskwa, mies., Nr 4, kw. 51, s. 28, 29 × 22 cm, 2 str., 5 rys. — Nowe metody przymusowego rozkładu uziarnienia w profilu poprzecznym tamy, wykonywanej sposobem refulowania gruntu. Organizacja roboty za pomocą rurociągu na estakadzie z regulacją otworów wypływowych. selekcjonujących grunty o różnych uziarnieniach. Wyniki takiej selekcji pozwalają na umiejscowienie frakcji ilastych w jądrze tamy stanowiącej element nieprzepuszczalny oraz umieszczenie materiału gruboziarnistego w skarpach, przeznaczonych do utrzymania stateczności budowli.

220*

626.131.6:331.47

C3-9.51

Lemus B. W.: **Roboty refulacyjne w m. Stalinskie**. „Namywnyje raboty w m. Stalinskie”. Mechaniz. Trudoj. Rabot, Moskwa, mies., Nr 5, maj 51, s. 14, 29 × 22 cm, 3 str., 3 fot., 1 rys., 2 tab. — Opis dużych robót hydromechanizacyjnych wykonanych w latach 1943—50 w m. Stalinskie. Analiza wydajności i organizacji robót oraz wpływu doboru sprzętu na wydajność i postęp robót. Podane wyniki uzyskanych obniżek kosztów własnych.

221*

624.132.3:331.87

C3-9.51

Łabza A. D. inż.: **Skuteczność różnych sposobów mechanizacji robót ziemnych w budownictwie**. „Effektivnost, razlicznych sposobow miechanizacii stroitelstwa ziemlanych rabot”. Mechaniz. Trudoj. Rabot, Moskwa, mies., Nr 5 maj 51, s. 10, 29 × 22 cm, 4 str., 4 fot., 1 wykr. — Zastosowanie kompletnej mechanizacji robót ziemnych, prowadzonych przez przedsiębiorstwa resortowe Ministerstwa Budownictwa. Porównanie pomiędzy metodami hydromechanizacji wykonanej pogłębiarkami pływającymi a hydromechanizacją wykonaną za pomocą stacji pomp i stacji hydromonitorów na lądzie oraz za pomocą buldożerów, zgarniaczy, w latach 1947—50. Wnioski natury ogólnej o konieczności stosowania robót zespołami maszyn i sprzętu. Opis nowoczesnego sprzętu i urządzeń pomocniczych, z analizą jego zastosowania i wynikami pracy. Wnioski odnośnie konstrukcji.

Szkudin B. Minż.: **Potężne pogłębiarki ssące o napędzie elektrycznym na budowie wezła wodnego w Cymlanskiej stancyi**. „Moszcznyje elektrozemlesosnyje snariady na stroitelstwie Cymlanskowo gidrouzła”. Mechaniz. Trudoj. Rabot, Moskwa, mies., Nr 5, maj 51, s. 5, 29 × 22 cm, 5 str., 2 fot., 3 rys., 2 wykr. — Opis nowego modelu pogłębiarki ssąco-refulującej ze spalnicznym Typ 500—60 z napędem elektrycznym. Szczegóły konstrukcyjne mechanizmów do odpajania gruntu, do zasysania i transportu. Wyniki prób technicznych oraz wyniki dłuższego okresu pracy. Wnioski o skuteczności tego typu pogłębiarki z analizą pracy pompy gruntowej, podaniem jej charakterystyk roboczych oraz analizą reżimu kavitacji. Doskonałe wyniki zastosowania do wielkich budowli hydrotechnicznych w ZSRR.

Budownictwo portowe i lądowe

223*

624.152.634:624.131.53

C3-9.51

Browzin: **O współczynniku stateczności przy zakotwionych ściankach oporowych**. „Upon the coefficient of stability reserve of anchored bulkheads”. Proc. of second intern. conf. on soil mech., Rotterdam, wyd. jedn., t. 7, sekc. Vb, czerw. 48, s. 127, 28 × 22 cm, 6,5 str., 1 fot., 4 rys., 1 wykr., 3 tab. — Opis doświadczeń przeprowadzonych na małych modelach ścianek szczelnych dla stwierdzenia krytycznych głębokości wbiicia tych ścianek i określenia rzeczywistych współczynników stateczności dla różnych głębokości wbiicia.

224*

624.152.634:624.131.53

C3-9.51

Browzin: **Przybliżone obliczenie zakotwionych ścianek oporowych**. „Approximate computation of anchored bulkheads”. Proc. of second intern. conf. on soil mech., Rotterdam, wyd. jedn., t. 7, sekc. Vb, czerw. 48, s. 133, 28 × 22 cm, 2,5 str., 2 rys., 1 wykr., 1 poz. bibl. — Wykreślne wyznaczenia potrzebnej głębokości wbiicia ścianek szczelnych dla schematu „belki wolnopodpartej” i dla różnych wartości współczynników stateczności.

225

627.333:624.131.542

C3-9.51

Dubrowa G. prof.: **Obliczenie osiadań narzutu kamiennego przy budowie grawitacyjnych budowli cumowniczych**. „Rasczozy osadok kamiennoj pastieli pri wozwiedienii grawitacjonnych pričczalnych sooruzienij”. Morsk. Flot, Moskwa, mies., Nr 2, luty 51, s. 40, 25 × 17 cm, 5 str., 1 rys., 1 wykr., 4 poz. bibl. — Analiza osiadania hydrotechnicznych budowli posadowionych na narzucie kamiennym. Krytyka metod obliczania, zalecanych przez istniejące normy. Postulaty odnośnie ustalenia nowych norm dla obliczania osiadań.

226

624.152.634

C3-9.51

Sokołow N. M., Szaszkow S. A.: **Zastosowanie stalowych ścianek szczelnych do budowli hydrotechnicznych**. „Primienienije mietalliczeskowo szpunta pri strojstwie gidrotechniczeskich sooruzienij”. Wyd. 1, Moskwa, 1949, Maszstrojizdat, D., 22 × 14 cm, 157 str., 9 fot., 87 rys., 7 wykr., 14 tab. 19 poz. bibl. — Poruszone wszystkie zagadnienia dotyczące konstrukcji wykonywanych ze stalowych ścianek szczelnych, poczynając od metod obliczeniowych, a kończąc na omówieniu robót wykonawczych, na przykładach organizacji robót oraz przykładach zastosowania stalowych ścianek w różnych budowlach. Zasady obliczenia obejmują zarówno ścianki pojedyncze, jak też grodzie z podwójnych ścianek szczelnych, konstrukcje komórkowe z elementów stalowych oraz ścianki szczelne w nabrzeżach płytowych.

227*

629.128.2

C3-9.51

Tieriechow I. B. inż.: **Racjonalna metoda budowy pochyłej części ślipów**. „Racionalnyj sposob postrojki naklonnoj czasti slipow”. Reecz. Transp., Moskwa, dwumies., Nr 2 marz. 51, s. 17, 29 × 22 cm, 3,5 str., 6 rys., 1 tab. — Rozważania na temat sposobów wykonania części podwodnej pochylni dla statków. Zalety i wady wykonywania robót na sucho i pod wodą. Omówienie warunków, w których wykonanie robót na sucho jest bardziej opłacalne. Postulaty dotyczące zwiększenia mechanizacji robót przy wykonywaniu ślipów na narzucie kamiennym. Najracjonalniejszy sposób wykonywania wyżej wspomn. ślipów w ich części podwodnej, opracowany przez autora na podstawie analizy szeregu innych przedłożonych pomysłów.

Urządzenia przeładunkowe

228

629.114.2:627.35

C3-9.51

Kirsanow E.: **Nowy model małego ciągnika motorowego dla wewnętrzznego transportu portowego**. „Nowaja model' malogabarinowo awtotiagacza dla wnutriportnowowo transporta”. Morsk. Flot, Moskwa, mies., Nr 2, luty 51, s. 13, 25 × 17 cm, 2 str., 1 fot. — Opis nowych typów radzieckich ciągników TMA-2 i TMA-3 (sejryny), budowanych w warsztatach Min. Maryn. Handl., używanych w portach radzieckich dla przesuwania i przewożenia dużych ciężarów, transporterów, kompresorów, przetwarzania pojedynczych wagonów kolejowych itp., a także do prac stoczniowych. Krótki opis konstrukcji i właściwości manewrowych. Posiada silnik samochodowy M-20. Nadzwyczajna zwrotność, wysoka wartość eksploatacyjna.

229**

331.87:627.352

C3-9.51

Sirotskij W.: **Sposoby studiowania doświadczeń dźwigowych stachanowców według metody Kowalewa**. „Priomy izuczienia opyta stachanowcew-kranowszczykow po mietodu T. Kowalewa”. Morsk. Flot, Moskwa, mies., Nr 5, maj 51, s. 14, 25 × 17 cm, 4 str., 3 rys., 1 wykr., 1 tab., 1 poz. bibl. — Graficzne sposoby rejestracji elementów pracy dźwigów portowych. Oscylograf wielowykresowy. Sposoby rejestrowania pracy dźwigu trzysilnikowego i trzbiebnowego-jednosilnikowego. Zasada połączeń, budowy, zasilania prądem, działania. Przykład zapisu. Zalety w porównaniu z samozapisującymi aparatami, opartymi na zasadzie mechanicznej.

Planowanie

387.1:338.011:889.6.003

IB-2.51

230* Borisow B.: Średnio-postępowe normy wykorzystania floty i praktyczne ich zastosowanie. Średnie - progressivnyje normy ispol'zowanija flota i praktika ich primienienija. Morskoj Flot, Moskwa, mies. Nr 8, sierp. 49, s. 8, B.5, 4.5 str., 1 tab. — Ilustracja metody obliczania średnio-postępowych norm wykorzystania tonażu, opartej z jednej strony o skorygowane wskaźniki wykorzystania nośności i szybkości eksploatacyjnej, a z drugiej o wskaźniki produktywności czasu postoju statku w porcie.

656.878:656.053.2.001

IB-2.51

231* Sokowicz W. A.: Badanie rezerw zdolności przewozowej. Issledowanie riezlerwow prowoznoj sposobnosti. Moskwa, 1950, Izd. Akademii Nauk S.S.S.R., D. A.5, 57 str., 24 wyk. — Analiza zdolności przewozowej transportu i określenie pojęcia zdolności przepustowej. Metoda wykrywania rezerw zdolności przewozowej, przeprowadzona za pomocą obliczeń matematycznych w oparciu o bogaty materiał faktyczny. Położony nacisk na opracowanie przepustowości transportu lądowego.

387.1:658.51:627.2.008

IB-2.51

232* Wojewódka Cz.: Planowanie operatywne w portach. Gosp. Morsk. kwart., Nr 4, paźdź. - grudz. 50, s. 237, B.5, 12 str., 1 tab. — Metoda i technika miesięcznego planowania operatywnego w portach morskich. Próby analizy planowania dobowo-zmianowego oraz planowania finansowego.

627.2:656.078.23:331.875:311.16

IB-2.51

233* Lachnickij W. prof.: Ocena jakościowa zmechanizowanych procesów przeładunkowych. Kacześciennaja ocenka mechanizirovannyh pieriegruzocznyh processow. Morskoj Flot, Moskwa, mies. t. 10, Nr 10, paźdź. 50, s. 16, B.5, 2 str. — Analiza wskaźnika, wyrażającego stopień automatyzacji zmechanizowanego procesu przeładunkowego; miernik; ilość robotników zwolnionych w danym procesie przeładunkowym dzięki wprowadzeniu mechanizacji pracy.

656.078.001

IB-2.51

234* Obrazcow W., Wiedenisow B., Sokowicz W., Diegtierew A., Nadeżin S., Zwonkow W., Kantorowicz C., Marek D., Pietrow A., Romanow J., Gaburin M.: Problemy podwyższenia wydajności pracy transportu. Problemy powsyżenija efektiwnosti raboty transporta. Moskwa 1940, Izd. Akademii Nauk S.S.S.R., cena 100 zł D. A.5, 179 str., 3 fot., 49 rys., 28 tab. — Zbiór prac sekcji transportowej Akademii Nauk. Rozpracowane problemy przepustowości, wąskich gardeł i potoku towarowego w transporcie lądowym (kolejowym, samochodowym) i wodnym (rzecznym) za pomocą analizy matematycznej. Wyprowadzenie wzoru na potok transportowy przerywany
$$N = \frac{Vz}{1 + lp + \frac{Vz}{2p}}$$

Wskaźniki dotyczące normalizacji typów statków i portowych urządzeń przeładunkowych.

387.1 : 656.078.11.008

IB-2.51

235* Knappen T. T.: Nowe kierunki w rozwoju portu i wyposażenia nabrzeża. Modern trends in port development and quay layout. The Dock & Harbour Auth., London, mies. Nr 362, grud. 50, s. 246; A. 4, 1 str. — Próba rozwiązania problemu szybkiego przeładunku większych statków morskich (ok. 10.000 ton) przez zwiększenie przepustowości nabrzeża i hangarów portowych.

331.875:656.615:629.12.011.514.005

IB-2.51

236* Morozow M.: Mechanizacja robót trymerskich. Mechanizacija triumnyh rabot. Moskwa — Leningrad, 1949, Izd. Morskoj Transport: D. A.5, 121 str., 90 rys., 42 tab., 22 poz. bibl. — Nowe sposoby organizacji, mechanizacji procesu przeładunkowego, trzymywania ładunków masowych i sztawerki drobnicy. Szczegółowa analiza typów ładowni statków. Stosowane metody pracy przy ich za- i wyładunku. Opis techniczny i analiza ekonomiczna wydajności poszczególnych urządzeń przeładunkowych. Normy eksploatacji urządzeń przeładunkowych i pomocniczych. Tabele wydajności pracy.

656.2.003(023)

IB-2.51

237* Obrazcow W. N., Marek D. P., Nadeżin S. P., Sokowicz W. A., Szaulskij D. I.: Istota jednolitego technologicznego procesu w transporcie kolejowym i metoda jego przeprowadzenia. Susezennost' jedninowo technologiczeskogo processa na železnodorożnom transportie i metodika jiewo prowadienija. Moskwa, 1949, Izdatielstwo Akademii Nauk S.S.S.R., D. A. 5, 158 str., 41 rys. 21 wyk. 1 tab., 23 poz. bibl. — Analiza transportu kolejowego w świetle pierwszego prawa marksistowskiej dialektyki. Próba koordynacji z innymi działami produkcji. Nacisk na usuwanie „wąskich gardeł” i przestojów składów pociągów na drogach kolei żelaznej i na terenach zakładów wytwórczych. Matematyczna i geometryczna dokumentacja. Harmonogramy i wykresy.

386.2:658.51.002

IB-2.51

238* Ochotnikow G. I.: O technicznym planowaniu w transporcie rzeczonym. O techniczieskom planirowaniju na riecznom transportie. Moskwa, 1945, Narkomriezflot S.S.S.R., cena 1 rub. 25 kop. D. A. 5, 35 str. — Podstawy planowania przewozów w transporcie rzeczonym w oparciu o grafiki ruchu statków i technologiczny proces pracy portów i przystani oraz o techniczny plan pracy floty śródlądowej. Rola dyspozytora i kapitana statku w organizowaniu pracy floty wg grafiku; funkcje naczelnika przystani w wypełnianiu planu technicznego.

239*

627.2:656.073.23:331.875.003

IB-2.51

Lenskij A. W.: Drogi dalszego rozwinienia mechanizacji prac za- i wyładunkowych. Puti dalnejšezewo razwitia mehanizacii pogruzoczno-razgruzocznyh rabot. Miechan. Trud. i Tiaż. Rabot. Moskwa, mies. t. 4, Nr 12, grudz. 50, s. 5; A. 4, 4, 5 str., 5 fot. — Znaczenie zespolonej mechanizacji przeładunku w rzecznych i morskich portach, jak również w przedsiębiorstwach przemysłowych, transportowych itd. Praktyczne środki, prowadzące do zmechanizowania przeładunku niektórych towarów masowych (węgla, drzewa) oraz drobnicowych.

240*

387.1:656.079.003(023)

IB-2.51

Ogioblin L. A.: Doświadczenia szybkościowej odprawy statków w porcie leningradzkim. Opyt skorostnoj obrabotki sudow w leningradskom portu. Moskwa — Leningrad, 1948, „Morskoj Transport”, cena 6 rb., D. A.5, 56 str., 13 fot., 27 rys., 3 wyk. — Opis metody i techniki szybkościowej obsługi statków w Leningradzie z przykładami praktycznymi i ze szczegółowym uwzględnieniem zagadnienia podniesienia wydajności urządzeń przeładunkowych oraz mechanizacji pracy w ładowni statku.

241*

331.875:656.615.005

IB-2.51

Ogioblin L.: Doświadczenia całkowitej mechanizacji w porcie leningradzkim. Opyt kompleksnoj mehanizacii w leningradskom portu. Morskoj Flot, Moskwa, mies. Nr 9, wrzes. 50, s. 15; B.5, 6 str., 5 rys., 2 tab. — Analiza technologicznych procesów przeładunkowych w odniesieniu do ładunków drobnicowych i masowych. Ulepszone metody organizacji pracy. Stosowanie nowych urządzeń do przeładunku beczek, drzewa, węgla i drobnicy magazynowej. Mechaniczny trymer typ S 153, osiągający przy pracy w ładowni wydajność 52 tony na godzinę.

242*

387.1:688.073.23:627.2:331.875.003

IB-2.51

Krzyżanowski T. M.: Intensyfikacja prac trymowniczych elementem wzrostu przepustowości nabrzeża portowego. Gosp. Morsk. kwart., Nr 4, paźdź. grudz. 50, s. 252; B.5, 8 str. — Rola mechanizacji prac trymowniczych w procesie przeładunkowym statku morskiego w porcie. Wpływ likwidacji wąskich frontów przepustowości na zdolność przeładunkową linii nabrzeżnej portu.

243*

387.1:656.615:347.007(023)

IB-2.51

Balandin G. I.: Odprawa statków morskich. Agentirowanie morskich sudow. Moskwa — Leningrad, 1949, „Morskoj Transport”, 3 rb., D. A.5, 98 str., 4 rys. — Organizacja i technika pracy radzieckiego przedsiębiorstwa maklerskiego „Infliot” wraz z obszernym przedstawieniem zagadnień prawnych i technicznych żeglugi morskiej.

Eksploatacja żeglugi

244*

382.145:327(42)(73)

IB-2.51

Samwielowa M.: Imperialistyczna walka o panowanie na morskich drogach handlowych. Imperialistieskaja borba za gospodstwo na morskich toworowych putiach. Woprosy Ekonomiki, Moskwa, mies. Nr 6, czerw. 50, s. 107; 17 × 26 cm., 10 str. — Krytyczna analiza stosunków w żegludzie państw kapitalistycznych, wykazująca ostrą walkę konkurencyjną między flotą W. Brytanii i St. Zjednoczonych, a przede wszystkim imperialistyczną politykę amerykańskich koncernów żeglugowych i stoczniowych.

245*

387.1:386.2:338.011.003

IB-2.51

Irchin A. P.: Obrót tonażu i wyznaczające go czynniki. Oborot tonaża i opriedlelajuszczije jiewo faktory. Riecznoj Transport, Leningrad — Moskwa, Nr 6, 7, 1947, s. 15; A. 4, 7 str., 6 rys., 6 tab. — Analiza czynników określających wielkość obrotu tonażu śródlądowego wzgl. morskiego: długość zasięgu rejsu, wykorzystanie nośności, szybkość techniczna i normy prac przeładunkowych.

246*

387.1:331.87:686.079.002

IB-2.51

Wares Ch., Lewicki B.: Współzawodnictwo marynarzy i portowców Bałtyku. Sorlewnowanie moriakow i portownikow Baltiki. Moskwa, 1947, Izd. Morskoj Transport, cena 4.50 rb. D. A.5, 26 str. — Metody szybkościowej obsługi statków w portach Z.S.R.R. w oparciu o osiągnięcia produkujących zespołów stachanowskich portów bałtyckich. Opis realizacji przeładunków udokumentowany bogatym materiałem praktycznym.

247*

629.123:658.588.8:658.155.003

IB-2.51

Ginzburg I. I. i Syrmaj A. G.: Drogi rentownej pracy okrętowego przedsiębiorstwa remontowego. Puti rentabelnoj raboty sudoriemontnowo priedpriatija. Moskwa — Leningrad, 1948, „Morskoj Transport”, cena 1 rub. 65 kop.; D. B.5, 34 str., 7 poz. bibl. — Czynniki warunkujące rentowność przedsiębiorstwa remontu statków: zwiększenie wydajności pracy drogą: likwidacji czasu nieproduktywnego, mechanizacji pracy, prawidłowego normowania, zwiększenia kwalifikacji robotników itd., obniżenia kosztów ogólnych, materiałowych i in., skrócenia czasu remontu. Podkreślenie konieczności likwidacji strat pozaplanowych.

248*

629.123.56:622.323

IB-2.51

Ronald Kendall: Morski transport ropy, I cz. Rozwój tankowca, II i III cz. Przyszłe typy tankowców. The Sea Transport of Oil — I p. The Development of the Oil Tanker, II and III p. Future Types of Liquid Carriers. The Ship. World, Londyn, tyg., I cz., Nr 2980, 9 sierp. 50, s. 105; II cz., Nr 2981, 16 sierp. 50, s. 129; III cz., Nr 2982, 23 sierp. 50, s. 145, 21 × 30 cm., 6 str., 8 tabl. — Cykl trzech artykułów poświęconych historii i tendencjom rozwojowym tonażu tankowca na tle światowej produkcji ropy naftowej. Światowa produkcja ropy naftowej w 1950 r. Analiza nośności i wybór napędu dla dzisiejszych tankowców; znaczenie szybkości operacji przeładunkowych w porcie i długości okresu na inspekcje i reparacje; tendencje rozwojowe konstrukcji kadłuba nowoczesnych tankowców.

- 249* 387.1:656:612.3:338.5 IB-2.51
Keller H. G.: Odbudowa niemieckiej floty handlowej. Der Wiederaufbau einer deutschen Handelsflotte. Internationales Archiv für Verkehrswesen, Frankfurt/M., dwutyg., Nr 13, lip. 50, s. 281; A 4, 2, 5 str. — Odbudowa niemieckiej floty handlowej w świetle jej finansowania ze szczególnym uwzględnieniem żeglugi kabotażowej.
- 250* 387.1:656.114.63 IB-2.51
Konferencja, czy nie, Konferenzen oder nicht?. Verkehr. Wien, tyg., Nr 7, 17 lut. 51, s. 198; A 4, 1 str. — Znaczenie konferencji żeglugowej dla eksploatacji statków i dla załadowców. Dobrze i źle strony systemu kartelizacji w żegludze kapitalistycznej.
- 251* 629.123:387:330.14(41) IB-2.51
Peter Duff (shipping editor of „The Shipping World“): **Brytyjskie statki i żegluga.** British ships and shipping — a survey of modern ship design and shipping practice. Wyd. 1, Londyn, 1949, George S. Harap and Co, Std. 10/6, D. 14 × 20 cm., 240 str., 17 fot. — Popularne kompendium w zakresie organizacji i techniki morskiej żeglugi handlowej, oparte na zasadach kapitalistycznej ekonomii transportu, ze szczególnym uwzględnieniem brytyjskich instytucji i doświadczeń żeglugowych. W rozdziale „Żegluga brytyjska w świetle” autor — na tle międzynarodowego układu sił w transporcie morskim po II wojnie światowej — uzasadnia tezę liberalizmu żeglugowego, tzn. tezę wolnego światowego rynku frachtowego, konkurencji żeglugowej i swobodnej wymiany handlowej. Silnie zaakcentowany krytycyzm wobec powojennej polityki żeglugowej Stanów Zjednoczonych.
- Koszty i ceny**
- 252* 629.123:338.084:658.56.003 IB-2.51
Osipowicz J.: **Rozrachunek gospodarczy na statkach i oszczędność środków.** Chozrasczot na sudach i ekonomja sriedstw. Morskoj Flot. Moskwa, mies., t. 10, Nr 11, list. 50, s. 5; B 5, 3 str. — Korzyści gospodarcze okrętowego rozrachunku gospodarczego i metody eksploatacji statku w oparciu o rozrachunek (oszczędność paliwa, remont własnymi środkami, kontrola zaopatrzenia materiałowego, likwidacja nieproduktywnych postojów, pełne i terminowe egzekwowanie należności frachtowej, kontrola prawidłowego zastosowania taryf.
- 253* 387.1(41)(047) IB-2.51
Żegluga brytyjska i sytuacja światowa. British Shipping and the International Situation. Fairplay, London, tyg., t. 176, Nr 3536, 1 marz. 51, s. 527; A 4, 8 str. — Sprawozdanie z dorocznej konferencji brytyjskiej Izby Żeglugowej, zawierające omówienie całokształtu sytuacji żeglugi kapitalistycznej i jej zasadniczych aktualnych trudności (dyskryminacje bandery, przestoje w portach, rosnące koszty budowy, konieczność szybkiej renowacji tonażu). Krytyka polityki rządowych zakupów masowych.
- 254* 387.1:338.585:629.12 IB-2.51
Wyższe ceny tonażu. Higher Tonnage Values. Ship. World, tyg., London, t. 124, Nr 3004, 24 stycz. 51, s. 113; A 4, 0.3 str. — Wzrost cen tonażu używanego (second-hand) w krajach kapitalistycznych przy jednoczesnym stałym wzroście kosztów eksploatacyjnych i stawek frachtowych.
- 255* 387.1:656.03:658.155 IB-2.51
Porównanie zarobków frachtowych. Freight Earnings Compared. Scand. Ship. Gazette, Kopenhaga, dwutyg., t. 23, Nr 24, 1 grudz. 48, s. 1047; 21 × 32 cm., 3 str. — Analiza momentów wpływających na dochodowość floty handlowej (struktura tonażu: wielkość statków, szybkość, typy, metody frachtowania, zasięg pływania, długość okresu eksploatacyjnego, koszty załogi itd.) — na przykładzie porównania wyników finansowych żeglugi szwedzkiej i norweskiej.
- 256* 629.128:338.585(43) IB-2.51
Niemieckie stocznie i stałe ceny. German Shipbuilders and Firm Prices. Scand. Ship. Gazette, Kopenhaga, dwutyg., t. 34, Nr 23, 15 list. 50, s. 966. A 4, 1/3 str. — Analiza kosztów budowy tonażu na stocznich w Niemczech zachodnich. Zmiana ich struktury i stała tendencja wzrostu przy malejących zyskach przedsiębiorców kapitalistycznych wobec spadku udziału płac roboczych w kosztach całkowitych.
- 257* 629.123:658.588.8:658.731 IB-2.51
Syrmaj A. G., Ginzburg I. I.: **Kalkulacja robót remontowych statków.** Kalkulacja sudorremontnyh rabot. Moskwa — Leningrad, 1947. Morskoj Transport, cena 3.75 rb. D, B 5, 51 str. 20 tab. — Technika i organizacja prac związanych z przeprowadzeniem kalkulacji wstępnej robót remontowych tonażu morskiego; szczegółowe omówienie głównych elementów kosztów remontu. W załączeniu tablice, ilustrujące przebieg pewnych prac remontowych.
- DZIAŁ PRAWA MORSKIEGO**
- 258* 337.87:362.3:341.225.5.003 IB-2.51
Zaorski R. dr.: **Wolne obszary portowe.** Instytut Bałtycki, Gdańsk, 1950, D. A 4, 142 str., 84 poz. bibl. — Historia, przesłanki ekonomiczne, normy prawne i tendencje rozwojowe instytucji wolnych obszarów portowych w aspekcie prawa wewnętrznego i międzynarodowego. Funkcja wolnych obszarów portowych w gospodarce kapitalistycznej i socjalistycznej gospodarce planowej. Niezgodność instytucji wolnych stref, a także jej tendencja rozwojowej, z nowoczesną koncepcją prawa międzynarodowego: możliwość ograniczenia praw suwerennych państwa przybrzeżnego, kolidującego z interesami jego gospodarki.
- Niniejszy Przegląd Bibliograficzny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu budownictwa okrętowego i morskiego oraz ekonomii transportu morskiego. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych wydawanych przez Główny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Ligocka 8). — GIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak i oddzielne jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 10 groszy.
- GIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych zarówno przeglądem bibliograficznym, jak i kartami dokumentacyjnymi.
- 259* 347.792.2(47)(37) IB-2.51
Balenciak J.: **Pojęcie posiadacza statku w socjalistycznym prawie morskim.** Gosp. Morsk., kwart., t. 3, Nr 2/3 kw. — wrześ. 50, s. 122; B 5, 5,5 str., 10 poz. bibl. — Odrębność podstaw praktycznych i teoretycznych pojęcia posiadacza statku morskiego („sudowładca”) w prawie socjalistycznym w porównaniu z zakresem pojęcia „armatora” według interpretacji prawa rzymskiego. Dzięki przekreśleniu w socjalistycznym prawie cywilnym pojęcia kupca, jako osoby działającej w celach spekulacyjnych, radziecki „sudowładca” — to posiadacz statku w sensie operatywnym, w nowym, socjalistycznym rozumieniu posiadania, gdy statek znajduje się w socjalistycznej własności państwowej, a jego posiadanie przysługuje uprawnionemu organowi państwowemu.
- 260* 347.793.1:347.793.7.001 IB-2.51
Radford I., Philpott L. B., Rickard R. L., Storey D. B.: **Kto wydaje polecenia — kapitan czy pilot? Who is in Charge — Master or Pilot.** Nautical Magazine, Glasgow, mies. Nr 5, maj 50, s. 340 Nr 6, czerw. 50, s. 422, Nr 1, lip. 50, s. 53, Nr 2, sierp. 50, s. 111 i s. 126; 15 × 24 cm., 6 str. — Dyskusja między fachowcami i praktykami, głównie kapitanami żeglugi handlowej, na temat roli pilota przymusowego (compulsory) w czasie pilotowania statku oraz podziału zadań i odpowiedzialności między pilotem a kapitanem statku (na bazie angielskiej ustawy z 1913 r. o pilotażu i doświadczeń z jej stosowania). Dyskusja potwierdza zasadę, że także w czasie pilotowania statku jedynym zwierzchnikiem statku pozostaje kapitan (lub jego legalny zastępca), ale uznaje, że użyty w ustawie termin „in charge” nie jest jasny. Opinia dyskutantów: rozstrzyga dobra wola i wzajemne zaufanie obu stron.
- 261* 347.793.7.004 IB-2.51
Start H. V., captain, R. N. R.: **Głównie o pilotażu.** Mainly about Pilotage. Nautical Magazine, Glasgow, mies., Nr 2, sierp. 50, s. 79 15 × 24 cm. 3,5 str. — Fachowe uwagi o roli i kwalifikacjach pilotów morskich, podkreślające tezę, iż nawet w obecności pilota na statku całkowita odpowiedzialność ciąży na kapitanie statku.
- 262* 347.793.7.004(42) IB-2.51
Learmont J. S.: **Pozycja pilota na pokładzie statku.** The Position of a Pilot on Board. Nautical Magazine, Glasgow, mies., Nr 2, sierp. 50, s. 127; 15 × 24 cm. 0,6 str. — Analiza prawnej i operatywnej strony pozycji pilota przymusowego (compulsory) w praktyce angielskiej, uwydatniająca wyłączność prawa pilota do wydawania rozkazów w czasie pilotowania statku morskiego.
- 263* 347.795.3.008 IB-2.51
Lebuhn J.: **Conlinebill i Conlinethroughbill.** Conlinebill und Conlinethroughbill. Hansa, Hamburg, tyg., Nr 41, 14 paźdz. 50, s. 1268; A 4, 2 str. — Krytyczna analiza nowych formularzy konosamentów opracowanych przez Baltic and International Maritime Conference. Porównanie z normami obowiązującego niemieckiego prawa handlowego morskiego.
- 264* 347.796.3:621.396.9:629.1.0181.1:351.813 IB-2.1
Strandgaard Knud. **Dwa przeciwstawne punkty widzenia na radar i odpowiedzialność.** Conflicting Viewpoints on Radar and Responsibility. Svensk Sjöfarts Tidning, Goeteborg, tyg., Nr 50, 11 grudz. 47, s. 1943; 22 × 29 cm. 1 str. — Analiza skutków prawnych istnienia instalacji radaru na statku w zakresie odpowiedzialności armatora w wypadku kolizji. Sprzecznność brytyjskiego i amerykańskiego punktu widzenia. Niejasność orzecznictwa Międzynarodowej Konwencji o zderzeniach (art. 29).
- 265* 347.7:368(7) IB-2.51
Klauzula „Both to Blame Collision” — ważność potwierdzona przez sąd amerykański. „Both to Blame Collision Clause — Validity Confirmed by American Court”, The Baltic and International Maritime Conference, Kopenhaga, mies., Nr 129, czerw. 50, s. 3909, A 4, 5 str. — Orzeczenie sądu amerykańskiego z pełną argumentacją dowodzącą zgodności klauzuli z tamtejszym ustawodawstwem. (Harter Act i Carriage of Goods by Sea Act) w odniesieniu do zagadnienia ustalania odpowiedzialności i uprawnień przewoźnika (armatora), właściciela ładunku oraz ubezpieczyciela.
- 266* 387:347.79(41) IB-2.51
Nowe porozumienie w sprawie Regul Haskich. The New „Hague Rules” Agreement. Shipbuild. and Ship. Record, London, tyg., t. 76, Nr 8, 24 sierp., 50, s. 232. A 4, 1/2 str. — Warunki porozumienia (gentleman's agreement) między brytyjskimi armatorami i ubezpieczycielami, ustalające nową granicę odpowiedzialności przewoźnika przy przewozie ładunków — w sumie £. 200.
- 267* 368.231.008 IB-2.51
„Opływowe” ubezpieczenie. „Streamlining” Insurance. Syren and Ship., London, tyg., t. 27, Nr 2830, 22 list. 50; s. 182; A 4 0.5 str. — Sugestia modernizacji metod i praktyk instytucji ubezpieczeń morskich przede wszystkim drogą opracowania standardowej, dostosowanej do aktualnych warunków pracy w obrocie morskim, polisy ubezpieczeniowej. Podkreślenie trudności nawet już przy interpretacji przestarzałej terminologii ubezpieczeń morskich.